

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

رسم فنی کابینت چوبی

شاخه: کاردانش

زمینه: صنعت

گروه تحصیلی: مکانیک

زیرگروه: صنایع چوب

رشته‌های تحصیلی مهارتی: کابینتسازی چوبی – درودگری – تزئینات داخلی چوبی

شماره شناسایی رشته تحصیلی شغلی: ۳۰۷-۳۰۳-۱۰۲-۱۲۳

کد متولی: ۸-۵/۲۱/۲/۱

شماره درس ۹۵۵۱ - ۹۵۵۰

۶۰۴ تو به خواه فرد، داود

/۲ رسم فنی کابینت چوبی / مؤلفان: داود تو به خواه فرد، امیر نظری. - تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی
۱۳۹۱ ت/ ۷۷۶ ایران.

۱۳۹۱ ۲۶۱ ص. : مصور. - (شاخه کاردانش؛ شماره درس ۹۵۵۱ - ۹۵۵۰)
متون درسی شاخه کاردانش، گروه تحصیلی مکانیک، رشته‌های کابینتسازی چوبی – درودگری – تزئینات
داخلی چوبی، زمینه صنعت.

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تأليف: دفتر برنامه‌ریزی و تأليف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت
آموزش و پرورش.

۱. کابینت چوبی - رسم فنی. الف. نظری، امیر. ب. ایران. وزارت آموزش و پرورش. دفتر برنامه‌ریزی و تأليف
آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش. ج. عنوان.

همکاران محترم و دانشآموزان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران-صندوق پستی شماره ۱۵۴۸۷۴ دفتر برنامه‌ریزی و تأثیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir

پیامنگار (ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وبگاه (وبسایت)

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کارداش

نام کتاب: رسم فنی کاپیت حربی - ۸۰۸/۵

مؤلفان: مهندس داود توبه خواه فرد (فصل های ۲، ۳ و ۴)، مهندس امیر نظری (فصل های ۱، ۵ و ۶)

ویراستار فنی : مهندس سید جواد میر بان

ویراستار ادیب : دکتر حسین داودی

آماده‌سازی و نظارت پر حاب و توزیع : اداره کل حاب و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ابرانشه شمالي، ساختمان شماره ۴ آموزش و روش، (شهید موسوی)،

تلفن: ۰۹۲۶۶-۸۸۸۳۱۱۶۱، دو، نگار: ۸۸۳۰، کدسته: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

www.chap.sch.ir

رسام: مریم دهقانزاده

صفحه آن : خدیجه محمدی، و احله؛ افتح الله

طاج خلد : محمد حسین معتمدی

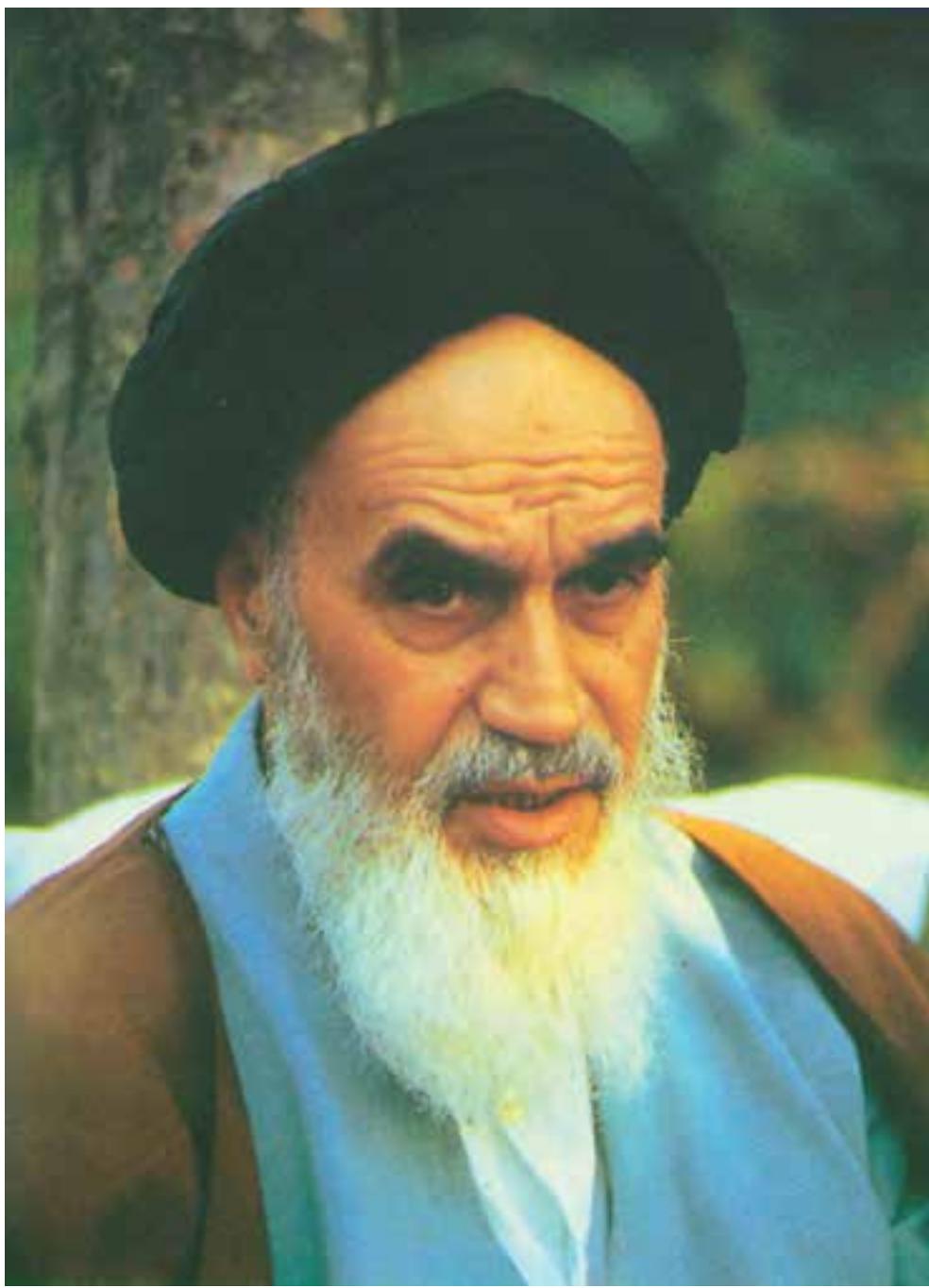
- ناشر: شرکت صنایع آموزش (استه به وزارت آموزش و پژوهش); تعداد مخصوص کج - بعد از کلمه ۷

۱۳۴۴۵/۳۷۹-سته، صنعتی، ۴۴۵۲۲۴۴۲-د. نگار، ۴۴۵۰۳۷۷-تلفن: اردبیل، گاه آزادگان به طرف حزب

«خانه خود را کنار گذاشته و کتاب‌ها را درون آن راند»

١٣٩١ء جلد اول

جامعة طيبة

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی ایمانی انسانی خودتان غافل نباشد و از انکای به اجانب بپرهیزید.

امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

مقدمه‌ای بر چگونگی برنامه‌ریزی کتاب‌های پوダメنی

برنامه‌ریزی تألیف «پوダメن‌های مهارت» یا «کتاب‌های تخصصی شاخه‌ی کارداش» بر مبنای استانداردهای کتاب «مجموعه برنامه‌های درسی رشته‌های مهارتی شاخه‌ی کارداش، مجموعه‌ی ششم» صورت گرفته است. براین اساس ابتدا توانایی‌های هم‌خانواده (Harmonic Powers) مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است؛ سپس مجموعه مهارت‌های هم‌خانواده به صورت واحدهای کار (Units) دسته‌بندی شوند. در نهایت واحدهای کار هم‌خانواده مجدداً دسته‌بندی شده و پوダメن مهارتی (Module) را شکل می‌دهند.

دسته‌بندی «توانایی‌ها» و «واحدهای کار» توسط کمیسیون‌های تخصصی با یک نگرش علمی انجام شده است به گونه‌ای که یک سیستم پویا بر برنامه‌ریزی و تألیف پوダメن‌های مهارت نظارت دائمی دارد.

به منظور آشنایی هرچه بیشتر مربیان، هنرآموزان و هنرجویان شاخه‌ی کارداش و سایر علاقه‌مندان و دست‌اندرکاران آموزش‌های مهارتی با روش تدوین «پوダメن‌های مهارت»، توصیه می‌شود الگوهای ارائه شده در نمون برگ‌های شماره (۱)، (۲) و (۳) مورد بررسی قرار گیرد. در ارائه‌ی دسته‌بندی‌ها، زمان مورد نیاز برای آموزش آن‌ها نیز تعیین می‌گردد، با روش مذکور یک «پوダメن» به عنوان کتاب درسی مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش در «شاخه کارداش» چاپ‌سپاری می‌شود.

به طور کلی هر استاندارد مهارت به تعدادی پوダメن مهارت (M_1 و M_2 و ...) و هر پوダメن نیز به تعدادی واحد کار (U_1 و U_2 و ...) و هر واحد کار نیز به تعدادی توانایی ویژه (P_1 و P_2 و P_3 و ...) تقسیم می‌شود. نمون برگ شماره (۱) برای دسته‌بندی توانایی‌ها به کار می‌رود. در این نمون برگ مشاهده می‌کنیم که در هر واحد کار چه نوع توانایی‌هایی وجود دارد. در نمون برگ شماره (۲) واحدهای کار مرتبط با پوダメن و در نمون برگ شماره (۳) اطلاعات کامل مربوط به هر پوダメن درج شده است. بدیهی است هنرآموزان و هنرجویان ارجمند شاخه‌ی کارداش و کلیه‌ی عزیزانی که در امر توسعه‌ی آموزش‌های مهارتی فعالیت دارند، می‌توانند مارا در غنای کیفی پوダメن‌ها که برای توسعه آموزش‌های مهارتی تدوین شده است رهنمون و یاور باشند.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کارداش

پیشگفتار

حمد و ستایش پروردگاری را که جای جای هستی را با آیات و جلوه‌های خویش بیاراست، تا صاحبان خرد در آن اندیشه کنند.

هر آموزان گرامی و فراگیران عزیز!

کتابی که اینک پیش رو دارد، یکی از کتاب‌های درسی نظام جدید آموزشی در شاخه‌ی کارداش، زمینه‌ی صنعت می‌باشد که به کوشش شرکت صنایع آموزشی (وابسته به آموزش و پرورش) تألیف و چاپ شده است. این شرکت در سال ۱۳۵۴ با هدف طراحی، تولید و تأمین تجهیزات آموزشی، مک‌آموزشی، آزمایشگاهی و کارگاهی برای تمام مقاطع تحصیلی (از پیش‌دبستانی تا داششگاه) تأسیس شده است. مهم‌ترین رسالت شرکت، حمایت و پشتیبانی همه‌جانبه از آموزش کشور می‌باشد. از این‌رو از آغاز تأسیس تاکنون همواره با بهره‌گیری از آخرین دستاوردها و فناوری‌های کشورهای پیشرفته‌ی صنعتی اقدام به تولید بسیاری از تجهیزات آموزشی برای کلاس‌ها، آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های مراکز آموزشی نموده است.

یکی دیگر از خدمات شرکت، همکاری با سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش برای تألیف و چاپ کتاب‌های درسی می‌باشد. در تالیف این کتاب پیش‌کسوتان و صاحب‌نظران آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی درنهایت صمیمیت، شرکت را یاری داده‌اند تا کتابی آسان، روان و خودآموز تهییه و در اختیار فراگیران قرار داده شود. شیوه‌ی نگارش این کتاب منطبق با شیوه‌ی آموزش مهارت پودمانی (Modular) می‌باشد این شیوه آموزش مهارت، شیوه‌ای که هم‌اکنون در بسیاری از کشورهای پیشرفته‌ی صنعتی در حال اجرا می‌باشد.

امید است مدیران محترم مراکز آموزشی با تمام توان در جهت اجرای هرچه بهتر این شیوه‌ی نوین آموزش مهارت همت گمارند تا بتوانیم به کلیه‌ی اهداف آموزشی کتاب جامه‌ی عمل پوشانیم. با دستیابی به این اهداف آموزشی است که فراگیران عزیز می‌توانند در زمرة‌ی صنعتگران خلاق و کارآفرین کشور عزیzman قرار گیرند.

شرکت صنایع آموزشی
واحد تحقیقات و طرح و برنامه

فهرست

مقدمه

تاریخچه

۲

فصل اول: سه‌نما و برش اجسام ساده‌ی هندسی

۱- سه‌نما و برش اجسام ساده‌ی هندسی

۱-۱- آشنایی با خط و گروه‌های خطی

۱-۲- شناسایی اصول ترسیم سه‌نما

۱-۳- شناسایی اصول اندازه‌گیری

۴- شناسایی اصول ترسیم برش اجسام ساده‌ی هندسی

- ارزش‌بایی

۹

۱۰

۱۰

۱۲

۳۱

۳۸

۴۷

۵۱

۵۲

فصل دوم: توانایی رسم نماها و برش‌های کابینت ساده (تکی)

۲- ترسیم نماها و برش‌های کابینت ساده

۵۵	۱-۲- شناسایی اصول ترسیم سه نمای انواع کابینت ساده
۷۸	۲-۱- اصول ترسیم برش کابینت‌های ساده
۹۵	۲-۲- آزمون پایانی
۹۶	۲-۳- پروژه‌های پیشنهادی

۱۱۵	فصل سوم: توانایی ترسیم علائم اختصاری و استاندارد سازه‌های چوبی
۱۱۶	۱-۱- ترسیم علائم اختصاری و استاندارد سازه‌های چوبی
۱۱۶	۱-۲- رسم علائم اختصاری سازه‌های چوبی توپر
۱۱۹	۱-۳- رسم علائم اختصاری سازه‌های چوبی، همراه با صفحات مصنوعی
۱۲۲	۲-۱- رسم علائم اختصاری صفحات چوبی، همراه با مواد کمکی
۱۲۷	۲-۲- رسم علائم اختصاری وسائل اتصال دهنده
۱۴۳	۲-۳- رسم علائم اختصاری ماشین آلات تولید کابینت ساده
۱۴۷	۲-۴- اصول ترسیم علائم اختصاری و استاندارد انواع کابینت ساده
۱۶۶	۲-۵- ارزش‌بایی

۱۶۸	فصل چهارم: ترسیم اتصال‌های چوبی مورد نیاز در ساخت کابینت ساده
۱۶۹	۱-۱- توانایی ترسیم اتصال‌های چوبی موردنیاز در ساخت کابینت ساده
۱۶۹	۱-۲- اتصال‌های گوشه‌ای کابینت ساده (ثابت)
۱۸۳	۱-۳- طریقه‌ی ترسیم اتصال‌های جداسدنی صفحات و قطعات کابینت ساده به یکدیگر
۱۸۸	۱-۴- ترسیم قطعات با حرکت کشویی
۱۹۶	۱-۵- ترسیم اتصال دوبل و پیچ خارج از مرکز
۲۰۳	۱-۶- آزمون پایانی

۲۰۵	فصل پنجم: ترسیم موقعیت کابینت ساده در پلان
۲۰۶	۱-۱- توانایی ترسیم موقعیت کابینت ساده در پلان
۲۰۶	۱-۲- اندازه‌ی استاندارد کابینت از روی ابعاد انسان
۲۰۸	۱-۳- آشنایی با پلان‌های فضاهای مختلف
۲۲۴	۱-۴- شناسایی اصول ترسیم کابینت در پلان

— فهرست منابع —

۲۴۷	فصل ششم: برآورده مواد اولیه‌ی مورد نیاز برای ساخت کابینت ساده
۲۴۸	۶- برآورده مواد اولیه‌ی موردنیاز برای ساخت کابینت ساده
۲۴۸	۶-۱ آشنایی با لیست مواد اولیه‌ی اصلی
۲۵۸	۶-۲ برآورده قیمت سازه‌های چوبی با استفاده از نرم افزار
۲۶۱	

مقدمه

با این که علوم و فناوری در بخش نقشه‌کشی با نرم افزارهای کامپیوتری بسیار پیشرفت کرده است، کماکان استفاده از وسایل نقشه‌کشی و شابلون‌ها و اصول ترسیم اهمیت دارد. بنابراین آموزش موضوعاتی چون رعایت ضخامت گروه خط، انواع خطوط برش، علائم اختصاری چوب و مواد مصنوعی، علائم صفحات درودگری و صفحات فشرده، ام دی اف (MDF) و انواع آن و اتصالات چوبی و مصنوعی به فرآگیران امری ضروری است.

بدیهی است فرآگیران پس از این آموزش برای تسریع در ترسیم نقشه‌های کاپیت، با توجه به کسب آموزش‌های لازم در نرم افزارهای نقشه‌کشی، خواهند توانست نقشه‌های دقیق و مناسب را تهیه و ارائه نمایند.

این کتاب براساس ساختار آموزش‌های پیمانه‌ای (مدولار) و بر طبق استانداردهای مربوط تهیه شده است، که به صورت نماها، برش‌ها، برش جزئیات (details) و حجم سه بعدی یا تصویر حجم کاپیت، همراه با تهیه‌ی لیست چوب و مواد غیر چوبی و صفحات درودگری و ام دی اف (MDF) و انواع آن ارائه شده است.

بنابراین، امروزه کالاهای صفحه‌ای با مواد و نقش و رنگ‌های مختلف در دسترس همگان است و روز به روز بر اهمیت آن‌ها افزوده می‌شود و تکنولوژی روز در طراحی و ساخت کاپیت‌ها متتحول شده است. در عین حال، وقتی صحبت از کاپیت به میان می‌آید، ذهن اکثر مردم صرفاً به طرف کاپیت آشپرخانه معطوف می‌شود. در حالی که این صنعت بسیار گسترش یافته و با توجه به فضای قسمت‌های مختلف داخل ساختمان مسکونی، سالن‌های سینما و تئاتر و همایش، رستوران‌ها و نظایر آن‌ها طراحی و تولید می‌شود. توصیه می‌شود هنرآموزان در آغاز تدریس، مبحث آموزش، طرح مسئله، مشکل یابی و حل مسئله را مطرح کنند و انگیزه‌ی لازم را برای فرآگیران، به منظور تلاش بیشتر، مهیا سازند. ارزش یابی توسط هنرآموزان به‌طور مستمر موجب پویایی فرآگیران می‌شود و آنان را در اصلاح مداوم کار خود یاری می‌کند.

گستردگی طراحی و ساخت انواع کاپیت در اروپا، که الهام بخش کشورهای شرقی شده و در ایران نیز تأثیر به سزاگی داشته، موجب توسعه‌ی کاپیت‌سازی در ایران شده است.

در این کتاب سعی شده است نقشه‌ی انواع کاپیت ساده‌ی تکی مانند دراور، پاتختی، کمد لباس، جا کتابی، جاظری

(ویترین)، قفسه‌ی دیواری جاکفی و جعبه‌ی کمک‌های اولیه به وضوح تهیه شود و نکات آموزشی و اصول فنی در برش و دتایل‌های مختلف کابینت توصیه گردد.

گذتنی است در پیشینه‌ی فرهنگ ایرانی استفاده از کابینت به صورت صندوق، گنجه و کمد معمول بوده است. و بعدها با الهام از طرح‌های رایج در اروپا و کشورهای پیشرفته این صنعت، به‌شکل مدرن و امروزی، طراحی و ساخته شده است. برای اطلاع بیش‌تر از روند تاریخی در ساخت لوازم و ملزمومات چوبی در قرون گذشته، تاریخچه‌ی آن در بحث آتی به اختصار بیان شده است.

مؤلفین